

1893-10-29

AFSENDER

Johanne Larsen

MODTAGER

Laura Warberg

FAKTA

Dokumenttype:

Brev

Sprog:

Da

Dateringsbegrundelse:

Datoen er skrevet på brevet

Omtalte personer:

Rigmor Balslev

Thorvald Balslev

Carl Berthelsen

Ove Berthelsen

Agnes Berthelsen, Nislevgaard

Leonard Holst

- Jensen, Frøken, Erikshaab

- Kiær, Klintebjerg

Alhed Larsen

Christine Mackie

- Poulsen, Frøken

Ellen Sawyer

Hempel Syberg

Albrecht Warberg

Arkivplacering:

Warberg Kerteminde egns- og

Byhistoriske Arkiv BB 2016

Trykt udgave:

Nej

Proveniens:

Testamentarisk gave til Østfyns

Museer fra Laura Warberg Petersen

DOKUMENTINDHOLD

Johanne takker for, at hendes mor har sendt hatten. Det er sjovt at høre om moderens planer for sølvbrylluppet.

Johanne har selv tænkt over, at Thorvald og hun har forskellig holdning til religion - som moderen er inde på. Men har Johannes forældre ikke også det, uden at det har skadet deres samliv? Ja, Thorvald skal være præst, men i den nye generation er kvindenigestillet med manden. Et par på egnen måtte bryde forlovelsen, fordi den ene var grundtvigianer og den andre indremissionsk, og det var Johanne vred over. Hvorfor er moderen dog bange for, at Johanne ikke vil være trofast? Fritænkning fører ikke til "vederstyggheder". Hvis Thorvald og hun ikke længere holder af hinanden, hæver de forlovelsen. Johanne hader i øvrigt mennesker, som bliver "for forlovede". Thorvald har sendt et godt brev, hvori han kommenterer spørgsmålet om forskellig opfattelse af religion.

Der skulle have været gæster - Kiær og en engelsktalende pige, som Johanne skulle samtale med, men de meldte afbud.

Ove har svært ved at lære at læse og skrive, men han er hurtig til det praktiske.

Carl Berthelsen taler om at invitere Albrecht på besøg og om at besøge Gelskov for at se på tyre, men han får det ikke gjort.

Det bliver sjovt at få Ellen på besøg.

Alhed har forsøgt at snyde med en togbillet.

Johanne spiller revyviser for Carl Berthelsen, og de minder hende om tiden i København.

TRANSSKRIFTION

[På kuvertens forside:]

Fru Laura Warberg

Erikshaab.

pr. Højrup Station.

[I brevet:]

Søndag Formiddag

29-10-93.

Kære Mor!

Tusend Tak for Hatten, som jeg fik i Dag, men jeg er jo alligevel saa angerfuld over, at du skulde knurre for dens Skyld, men det var vel ikke saa ondartet et Knur; jeg skal sige dig, at Fru B. havde allerede den Gang talt om at invitere Elle til om 14 Dage og ["og" overstreget] men ikke da bestemt at jeg kunde skrive noget om det, og saa længe kunde jeg ikke vente; min Hue har jeg, men de vilde have grint af mig, hvis jeg havde

gaaet med den på denne Årstid; de er temmelig comme il faut i deres Klædedragt her. Da du var i Kbhvn. vidste jeg ikke at jeg havde glemt den derinde, det var først nu da jeg rejste, at jeg opdagede det. Nu håber jeg, du har tilgivet mig og ikke knurrer mere! -

Du kan tro, jeg var glad ved dit lange Brev; det var saa morsomt at høre om dine Planer for Sølvbrylluppet; ja, det skal nok blive en storartet Dag, jeg glæder mig allerede til det. Nej, du kan tro, Thorvald svigter ikke paa den Dag. Det var for Resten ganske mærkeligt, at hvad du skrev om Thorvald og mig gik jeg netop og tænkte saa meget paa i de Dage, da jeg fik dit Brev. - Det er sandt nok, at vi er forskellige i vores religiøse Anskuelse, men i alle andre stemmer vi godt overens, og saa meget er sikkert, at det vilde være Tegn paa - ja, hvad skal jeg sige - Indvikling hos os, om det skulde have skadelig Indflydelse paa vort Ægteskab. Jeg vil spørge dig om én Ting: stemmer du og Far da helt overens i religiøse Sager? det gør I dog vist ikke og har det haft skadelige Følger for jeres Samliv? Det mener jeg dog ikke. Sandt nok at det vil træde skarpere frem, eftersom Thorvald bliver Præst; men saa til Gengæld tror jeg - ja det er vi for Resten enige om, jeg kan huske vi har talt om det - at den kommende Generation, vores Generation faar bedre Forstand paa at føre et lykkeligt Ægteskab end den nuværende og det tror jeg igen kommer af, at Kvinden føler sig og gør Fordring paa at være ligestillet med Manden i aandelig Udvikling eller rettere stræber efter det ["eller rettere stræber efter det" indsat over linjen] - Ja, det vilde absolut være en Fejl om to Mennesker, der virkelig holder af hinanden ikke skulde kunde blive lykkelige med hinanden, selv om de har en ["en" indsat over linjen] lidt forskellig Opfattelse af Religionen. - Den Dag, der var "[ulæseligt ord] Indremissionærer i Tarup, sad de og talte om, at en Forlovelse var hævet fordi den unge Pige var Grundtvigianer og han indremissionsk; jeg syntes, og sagde også, at det var da aldeles forfærdeligt men de fandt det ganske i sin Orden; det er dog min Sandten for galt, synes jeg og Tegn paa en utrolig Fanatisme - og Intolerance med - Du skriver, at kan jeg dog blive trofast mod Thorvald; hvorfor tror du dog ikke det? Giver jeg nogen Anledning dertil? Jeg kan slet ikke forstaa, hvor du kan komme paa de Tanker. Ved du hvad, jeg kunde næsten ikke lade være med at le, da du mente, at Fritænkeri ofte følges med at hylde den fri Kærlighed "og andre Vederstyggeligheder" - hvad mener du med de and. Veders? Ja, for såvidt hylder jeg den frie Kærl. (jeg aner for Resten ikke, hvad man mener med det!) At i det Øjeblik jeg ikke mere holdt [et par bogstaver i ordet overstreget, og "o" indsat over det] af Thorvald, hævede jeg straks Forlovelsen, men det kan du være sikker paa han ogsaa gjorde, hvis han

kom i den Situation det vil jeg da haabe. Men du kan virkelig være ganske rolig i den Henseende, det skulde gaa mærkelig til, om vi skulde skilles. Og jeg forstaar egentlig slet ikke den Angst for min Trofasthed; det kan maaske komme af, at jeg bestræber mig saa meget for ikke at bliver ["r" i slutningen af ordet overstreget] et Forlovelsens ["Forlovelsens" indsat over linjen] Hængehoved, for at man ikke med Rette skal sige: ["]nu er hun bleven forlovet og derved tabt for denne Verden": det kan du maaske ikke forstaa, men jeg hader, naar Folk gaar saa fuldstændig op i deres Forlovelse, at de kun har Tanke for sig selv og Genstanden. (Jvfr. Christine og Leonard) og det maa da ogsaa være det behageligste for andre, at man ikke sådan går og bliver for forlovet. - - Alt dette er kun skrevet til dig; jeg haaber ikke at du viser Brevet til nogen andre. -

Søndag Aften. Vi skulde have haft fremmede i Aften; Kiærs fra Klintebjærg; der skulde have været en ung Dame med, der kun kunde tale engelsk og Fru B. havde sagt, at jeg maatte paatage mig at snakke med hende; hvilket jeg jo havde gruet for, men saa fik de selv fremmede og sendte Afbud, så vi maatte spise al den gode Mad alene - Vingelé Crème o.s.v. -

- Du spørger om Oves Fremskrift ja, egentlig er han ikke saa lærenem, som jeg troede i Begyndelsen han er alt for praktisk til at sidde og makse med de Bogstaver, men det er storartet som han forstaar sig paa alt det ude omkring - lige til han snakker med, naar hans Far og Forvalteren drøfter et eller andet. Saadan noget som Geografi er han flink til og hans Bogstaver er pænt skreven, men læse og stave det er han sen til. Fru B. er af og til inde at høre paa; det er jeg glad ved, saa kan hun da se, at det er fordi han har ondt ved det og ikke fordi jeg sløser med det. - Carl snakker af og til om at telefonere efter Far; da her var Pøsegilde snakkede han et Par Dage før om at skrive efter ham og jeg tror bare det var fordi han ikke kunde faa sig til at skrive Brevet, at det ikke blev til noget; saa et Par Dage efter vilde han til Erikshaab og Gjelskov (vist noget om nogle Tyre, han vilde se paa) men det kunde han heller ikke faa sig bestemt til; nu i Morges spurgte han mig om jeg vilde med til Stationen og telefonere efter Far; han skulde have et 3Mands l'hombreparti i Aften og vilde saa have haft Far til 4de Mand; men det var da godt, det ikke blev, for Partiet væltede jo, da Kiær ikke kom - ja Far var naturligvis ikke kommen alligevel - - . Nu til November faar vi et ordentligt Rod; hele Besætningen skal skifte, undt. Forvalter, Mejerske, Kusk og 2 Barnepiger.

- Hvor det er sjov med Elle, der skal herved; det rene Tøj kan jo godt vente til den Tid; skriv om din Mening om Tarupturen - ja den skal naturligvis vente til en Gang efter Jul, men Elle kan jo tage et lille Svip derud nu med

det samme. Mon Elle ikke kunde aftale med Frk Poulsen med det samme; hvis hun nu ikke kan spille med mig faar jeg jo en forgæves Tur derud og det er jo da en Kroner Penge - ja, der ved jeg nu ikke, hvad du mener; jeg er altid saa upraktisk til at indrette sådan noget. - Mandag. Videre kom jeg ikke i Aftes; jeg gik i Seng og laa og læste i Nøddebos ["s" i slutningen af ordet overstreget] Præstegaard og grinede saa jeg blev bange for jeg havde vækket den slumrende Greve. - Jeg har lige nu faaet et langt Brev fra Thorvald, der har sat mig i glimrende Humør. Som jeg vist skrev til dig havde jeg selv spekuleret lidt over de Dele, før du skrev om det og jeg havde ["havde" overstreget; over ordet er skrevet "var"] var selvfølgelig gaaet til Thorvald med det, men han slaar alle mine Betænkeligheder til Jorden, saa de falder som Dug for Solen - hvis det ikke regnedes for saa upassende at lade andre læse sine Kærestebreve kunde jeg have Lyst til at sende dig lidt af dem - - Han fortæller en kostelig Historie derinde fra: da de skulde følge Rimse paa Banegården vilde Be gjerne spare sine 15 Ør. i Personbillet og siger derfor kækt med høj Stemme ude i Forhallen: ["Aa skit - vi snyder" og gaar derpaa mod de tvende [[ulæseligt ord] i fuld Fart; men den ene af dem maa have hørt hendes forvorne Udtalelser, for han greb hende i Armen og drejede hende med et vældigt Tag om igen. Aa hvor jeg gjerne vilde have overværet denne Scene? - -

- - Fru Berthelsen sagde forleden, om jeg vilde hilse, naar jeg skrev hjem og Carl sagde i Formiddags om jeg vilde bede jer om at sige til Onkel Syberg at han snart kom ned og saa paa hans Tyre. (Jeg er nu ligesaa vis paa som noget, at det ikke bliver af alligevel) Carl har købt nogle Revueviser, som jeg spiller for ham og vi er lige henrykte over dem begge to; de minder mig om Kbhvn. jeg hørte dem hele Vinteren igennem. Saa, nu vil jeg ikke mere. Vil du ikke nok sørge for, at Elle skriver til Fru B, hvis du mener det. Vil du hilse alle. Det er dog godt med Frk Jensen der begynder lidt at komme til Hægterne igen. - Husk saa ikke at vise Brevet til nogen. Tusende Hilsner til dig selv fra Junge.

[illegible]

Der kan bro, j var glad ved det
lange Brev. Det var saa morsomt
at hore om dine Planer til Følgebryllup-
et, ja, det skal nok blive en for-
artet Dag, j glæder mig allerede til
det. Alti, der kan bro, Thoraald virker
ikke paa den Dag. Det var for Borten
ganske mærkeligt, at hvad du skrev
om Thoraald og mig gik j vel op
at tænke saa meget paa i de
Dage, da j fik det Brev. - Det er
sandt nok, at vi er forskellige i
vores religiøse Anskuelse, men ialt
andre stemmer vi godt overens, og
saa meget er sikkert, at det vilde
være Tem paa - ja, hvad skal j sig-
Udvikling her og om det skulde
have skadelig Indflydelse paa
vores Afsætning. J vil spørge dig om en
Ting: Stemmer du og Far da helt
overens i religiøse Sager? det gør F-
der vist ikke og har det haft skade-
lige Følger for jeres Samliv? Det
mener j dog ikke. Sandt nok

at det vil være skarpere frem, eller
som Samfund bliver Tæst, men
saa til Fængsel hvor jeg - ja det er
vi for Døden enige om, jeg kan huske
vi har talt om det - at den kom-
mende Generation, vores Generation
saa bedre Fortælling om at gøre
et lykkeligt Oplevselser end den nu-
værende. Og det har jeg i sin Tid
af, at derinde på den Tid ^{sees rettere} ^{af den Tid} ^{af den Tid}
derimod om at den ligesåvel med
Mændene i sandelig Udvikling -
ja, det vilde absolut være en Fejl
om to mennesker, der virkelig holdt
af hinanden ikke skuld kunne
blive lykkelige end hinanden, selv
om de har ^{en} lidt forskellige Opfat-
telser af Religionen. - Den der
der var "disse" Indremissionen
i Tæst, sat de og talte om, at
en Fortælling var blevet fordi den
unge Tid var Grundtvigianer
og har indremissioner. Jeg syntes
og sagde også at det var den bedste.

forfærdeligt men du fandt det
aaenke i sin Orden; - det er dog
min Sandhed for gælt, synes j
og tegn paa en ubetalt Tana-
kisme - og Intolerante med
- du skriver, at han j dog bliver
knapet med Thomas. Hvorfor
du dog ikke det? Finer j nogen
Anledning dertil? J kan blot ikke
forstå, hvor du kan komme
paa de Tanker. Ved du hvad, j
kunde næsten ikke lade være med
at l, da du mener, at Tiltanket
ofte følger med at hyldes den frie
Skæbne, og andre Vedustygge-
ligheder - hvad mener du med
de aend. Veders? ja, for så vidt
hylder j den frie Karl. (j aner
for Resten ikke, hvad man mener
med det.) at I det Gjællik j ikke
men hørt af Thomas, havde j
skabt Tiltanken men det kan
du være sikker paa har ogsaa
gjort, hvis han kom i den Situation

det vil j du haabe. Men du
kan virkelig være ganske rolig i
den Henseende. Det skulde gaa
mærkeligt til, om vi skulde skille.
Og j forstaae egentlig slet ikke den
Angst for min Trofasthed; det
kan maaske komme af, at j
historiker mig. Saa meget for i det
at blive et Slangehoved, for at
man ikke med Dette skal sig:
nu er hun bleven forlovet og
dermed „faldt for denne Vædder“. Og
kan du maaske ikke forstaa, men
j haaber, naar Folk gaa saa
fuldstændig op i deres Forlovelse,
at de kun har Tanke for sig
selv og Kunstmanden. (Jørg. Christen
og Leonard) og det er da ogsaa bare
det behagelige for andre at man
ikke saadan gaa og bliver for forlovet.
— — — — — Alt dette er kun skrevet
til dig. j haaber ikke at du viser
Brevet til nogen andre. —

Søndag Aften. Vi skulde have haft
fremmede i Aften, Kiøns fra Klin-
tebjerg der skulde have været en
enig Dame med, der kun kunde
tale engelsk og fru D. kunde sagt,
at jeg maatte præle mig at snakke
med hende, hvilket jeg jo kunde
gaaet for, men saa fik de
selv fremmede og sendte Aften, så
vi maatte spise af den gode Mad
alene - Vingele Trøne o. s. v. —

— Der spørger om Oves Kemskritik
ja, egentlig er han ikke saa lau-
men, som jeg troede i Begyndelsen
han er all for praktisk til at ville
g. make med de Døglaver men
det er dog ret som han fortæller
sig om alt i de omkring sig
til han snakker med, naar hans
Far og Forældrene drøfter et eller
andet. Saa dan rigtig som Begrebet
er han flink til at hans Døglaver
er p. ant skrevet, men læse af

skave det og han seri til Fru B. og
af og til end at høre paa det og
geat ved. Ja han blev da se ud
det og fordi han var vist ved
det og ikke fordi jeg stien med det.
— Carl snakkede af og til om at te-
lefonen efter Far. Da hun var Palle-
gilde snakkede han et Par Dage
for om at skrive efter ham og
hvad han det var fordi han ikke
kunde paa sig til at skrive. Men
at det ikke blev til noget. Han et
Par Dage efter vilde han til Børns
haab og Gjelskov vist noget om nogle
Ture, han vilde se paa men det
kunde han heller ikke paa sig
bestemt til. Nu i Morges spurgte
han mig om jeg vilde med til
Stationen og telefonen efter Far.
han skulde have et 3 Mand-
L-hornbreparki i Aften og vilde da have
haft Far til 4de Mand. men det var
da godt, det ikke blev for Partiet.

88 2016
valde jo, da Ider ikke kan —
ja I var naturligvis ikke sammen
alligevel. — I til November
I var i et ordentligt Port. hede.
Beatningerne skal skifte, med
Først, Nye, Skole, Skole og 2. Nye.
— I den er I nu med alle, der skal
berne. det er en I kan jo godt
være til den I. I den er I nu
med en Temperatur — ja den skal
naturligvis være til en Gang efter
I, men alle kan jo have et lille
I den er I nu med alle sammen.
Men alle ikke kunde afstale med I den
med alle sammen, hvis I nu ikke
kan spille med mig for I jo en
I den er I nu med alle og det er jo den
en I den er I nu med alle — ja, det ved I nu ikke,
hvad den mener; I er altid saa
opraktisk til at indrette sådan
nogen. — mand, I den kan I ikke
i alle. I den er I den og den og den i
I den er I den og den og den i

blev bang for jeg havde vækket
den skumrende sne. — Jeg har
lige nu faaet et brev fra
Thorst, der har sat mig i glim-
rende humør. Som jeg vist okser til
dig havde jeg selv spekuleret lidt
over de dele, for du okser om det
og jeg havde selv pølgelig gaaet til
Thorst med det men han har
alle mine Betænkeligheder til for-
sag og paa den som dug for Tiden
— hvis det ikke regnedes for saa
upassende at lade andre læse
Sine Særestebrev kunde jeg have
lyst til at sende dig lidt af det
— — Han fortæller en kortelig
Historie derinde fra da de skulde
følge Birnne paa Næsegården vilde
de gerne spare sine 15 Gr. i Perim-
billet og vige derfor købt med hvi-
Birnne ude i Forhallen. Da
skit - vi smyger" og gaa derpaa
mot de kende Ciberuoder i fuld
Fart; men den ene af dem

maa have lidt hendes forsonne-
Udtalelser, for han gik hende
i Armen og derefter hende
met et veldigt "Ja" nu igen.
Da hun jo gerne vilde have
overset den Scene? —

— Fru Nordhagen sagde for-
leden, om j vilde hilse naar
j skes hjem og Carl sagde i
Formiddag om j vilde bede for
om at vijs til Onkel Syberg at
han snart kom vort og saa saa
hans Tyne! (J er nu ligesom vis
paa som noget, at det ikke bliver
af altinget) Carl har købt nogle
Revueviser, som j spiller for ham
og vi er ligesom over dem
begge to. De minder mig om Pöhl.
J hørte dem hele Vinteren igennem.
Saa, nu vil j ikke mere. Vil du ikke nok
sige for, at alle skriver til Fru B, hvis
du mener det. Vil du hilse alle.
Det er dog godt med Fik-Jensens der be-
gynder lidt at komme til slægterne
igen. — Hvis saa ikke at en Brevet til
nogen. Tænk de vil nok lidt til Fik-Jensens.